

УДК 311:55

Біленко О.В.<sup>1</sup>

Рожкова А.В.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

<sup>2</sup> студ. гр. МТЕ-217 НУ «Запорізька політехніка»

## МОБІЛЬНІСТЬ РОБОЧОЇ СИЛИ В УКРАЇНІ

Актуальність теми дослідження руху робочої сили обумовлена тенденціями, які ми можемо спостерігати у розвитку ринку праці в Україні. У трудовій діяльності важливу роль відіграє рух, динаміка трудових ресурсів і їх трудова мобільність.

Мобільністю, рухом робочої сили вважають здатність працівників переходити з одного робочого місця на інше. Працівники можуть змінювати фірми, професії, місце проживання і країну проживання.

Трудова мобільність населення залежить від безлічі факторів, серед них такі:

- соціально-демографічні (сімейний стан, освіта тощо);
- соціально-психологічні (установки щодо зміни місця роботи, громадська оцінка мобільності робочої сили);
- соціально-економічні (модель ринку праці, співвідношення попиту і пропозиції робочої сили, ступень сегментації ринку праці тощо);
- політичні [1, с. 1253].

До групи факторів, які підвищують рівень трудової мобільності належать: молодий етнос, високий освітній і професійний рівень, наявність достатньої кількості вакансій.

Основними причинами, які підштовхують українців до пошуку заробітку в інших країнах є низький рівень оплати праці, відсутність стабільних умов існування, безробіття, інфляція, а також відсутність надій на поліпшення ситуації в майбутньому [1, с. 1253].

Для того, щоб розкрити стан мобільності робочої сили, необхідно приділити увагу аналізу статистичних даних ринку праці в Україні (табл.1)

Найвищий рівень мобільності у 2018 році спостерігався у сільському господарстві, діяльності у сфері адміністративного обслуговування, оптової

та роздрібної торгівлі, де кількість вибулих і прийнятих перевищувало середньооблікову кількість штатних працівників на 0,9-7,6% [3].

Важливим аспектом використання робочої сили є оплата її праці. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника у 2019 році, у порівнянні з 2018 зросла на 18,4% і склала 10 497 грн. Рівень реальної заробітної плати знизився на 2,7% [2].

Аналіз таблиці показує, що протягом останніх років навантаження на одне вільне робоче місце майже не змінюється, але при цьому рівень зайнятого населення зменшується. Безробіття має тенденцію до зниження, але її рівень (9,2%) все одно високий.

Таблиця 1 – Статистичні дані ринку праці в Україні [2; 3]

| Показники                                                                         | Рік     |         |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|
|                                                                                   | 2017    | 2018    | 2019    |
| Зайняте населення у працездатному віці, тис. осіб                                 | 15894,9 | 15718,6 | 15495,9 |
| Навантаження на одне вільне робоче місце, осіб                                    | 7       | 6       | 6       |
| Кількість безробітних працездатного віку (за методологією МОП), тис осіб          | 1697,3  | 1577,6  | 1486,9  |
| Кількість незайнятих, які звернулися до служби зайнятості протягом року, тис осіб | 1050,8  | 1064,2  | 937,5   |
| З них працевлаштовано протягом року, тис осіб                                     | 746,2   | 826,1   | 789,8   |
| Прийнято на роботу протягом року, осіб                                            | 2341    | 2237    | н/д     |
| у % до середньо облікової чисельності штатних працівників                         | 30,5    | 29,2    | н/д     |
| Звільнено з роботи протягом року, осіб                                            | 2441    | 2421    | н/д     |
| у % до середньо облікової чисельності штатних працівників                         | 31,8    | 31,6    | н/д     |

Серед штатних працівників частка прийнятих чи звільнених зі своїх робочих місць – зменшується. До служби зайнятості звертається менша частина незайнятих, більшість не покладається на допомогу держави і використовує для пошуку роботи інші способи. Всі ці фактори створюють достатньо проблем на внутрішньому ринку праці, тому б доцільно було: ефективно використовувати трудовий потенціал країни; знизити рівень безробіття; підвищити оплату праці.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нестеренко О. М., Шпак И. А. Выявление причинно-следственных связей мобильности рабочей силы в современных условиях развития рынка труда в Украине. Молодий вчений. 2017. №11. С. 1252-1256. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/301.pdf> (дата звернення: 06.04.2020).
2. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 06.04.2020).
3. Праця України у 2018 році: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ : ТОВ «БУК-ДРУК», 2019. 242 с.